

know, right?), FYI (For Your Information), HTH (Hope This Helps), IBTD (I Beg To Differ). Ці скорочення настільки увійшли у вжиток, що більшість користувачів не потребують розшифровки їхнього значення [4].

Висновки. У сучасному світі стрімкий розвиток інформаційних технологій та активне поширення соціальних мереж сформували нову реальність, у якій цифрова комунікація стала звичним середовищем для молоді. Це зумовлює потребу у вивченні неологізмів, що виникають в інтернет-дискурсі, адже саме вони збагачують мову новими поняттями та є необхідними для точного розуміння й перекладу текстів різних жанрів. Неологізми в мережевій комунікації відображають сучасні суспільні настрої, тенденції та ментальні особливості користувачів, що робить їх цінним об'єктом лінгвістичного аналізу. Подальше дослідження лексичного значення таких одиниць важливе для кращого розуміння механізмів мовної адаптації у цифровому просторі. Багато з них мають нестабільну семантику, змінюються залежно від контексту або платформи, що ускладнює їх класифікацію та вживання в академічному або професійному дискурсі. Саме тому актуальним є створення корпусів сучасних інтернет-неологізмів, а також формування методик їх аналізу та тлумачення. Усе це сприятиме глибшому осмисленню мовних процесів у цифрову епоху та розвитку лексикографії, перекладознавства й медіалінгвістики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Longman Dictionary of Contemporary English [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.ldoceonline.com/>
2. Oxford English Dictionary [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.oed.com/>
3. Дзюбіна О. І. Особливості утворення та функціонування семантичних неологізмів англійської мови в сфері інтернет-комунікації. Записки з романо-германської філології. 2014. Вип. 2 (33). С. 17–23.
4. Кондратюк Л. М., Юхновець Н. П. Творення та функціонування неологізмів в інтернет-дискурсі (на матеріалі англійської та німецької мов). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. 2024. Вип. 69, т. 1. С. 29-32.
5. Очеретян Т., Марченко В. Особливості функціонування лексичних інновацій у сучасному англійському інтернет-дискурсі. Молодий вчений, 2020. Вип. 11 (87). С. 468-471.
6. Сергеева О. В. Неологізми у соціальних мережах та способи їх утворення. Актуальні проблеми філології та перекладознавства. 2021. Вип. 22. С. 127-131.
7. Українська мова : Енциклопедія. К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2007. 752 с.

*Кравець Анастасія
Науковий керівник – проф. Задорожна Ірина*

НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДУ КАЛЛАНА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Вступ. З давніх часів мова слугувала інструментом для міжособистісної комунікації. В даний час англійська є мовою міжнародного спілкування, а відтак навчання мовленнєвої взаємодії англійською мовою є актуальною проблемою сучасної освіти.

З лютого 2022 року Україна стикнулася з жорстокістю війни, а українські вчителі змушені шукати можливості для реалізації освітніх потреб в умовах повномасштабного

вторгнення. Мета статті полягає у вираженні можливостей навчання англійської мови із використанням методу Каллана в умовах воєнного стану в Україні.

Виклад основного матеріалу. Попри складні обставини, спричинені війною, навчальний процес у школах України не припинився. Міністерство освіти і науки України визначає одним із головних пріоритетів своєї діяльності гарантування права кожної дитини на освіту в умовах воєнного стану, а також забезпечення безпеки всіх учасників освітнього процесу. На теперішній час у закладах освіти проводяться роботи щодо вдосконалення існуючих укриттів і пошуку шляхів забезпечення ними установ для організації змішаного та очного навчання [6, с. 7]. Однак, більшість учителів вагаються у відповіді на питання чи є таке навчання ефективним.

В умовах війни українські школи продовжують освітній процес у тій чи іншій формі. На початок 2025 року, як показує практика, не всі укриття українських закладів середньої загальної освіти обладнані належним чином для проведення уроків під час повітряної тривоги. Відсутність або недостатня кількість робочих місць, маленька територія для навчання, де всі класи знаходяться в межах однієї кімнати в укритті, що не дозволяє організувати роботу належним чином, психологічний аспект впливу на психіку здобувачів освіти та вчителів є негативними чинниками, що впливають на мотивацію, запам'ятовування та відтворення інформації, що в цілому позначається на успішності навчання. Тож насамперед перед учителями постає питання як забезпечити повноцінне навчання в умовах війни.

Існує багато методів навчання іноземної мови, серед яких традиційні, що ґрунтуються на інформаційно-ілюстративній діяльності викладача (розповідь, демонстрація, лекція, репродуктивна діяльність тощо [10]) та нетрадиційні – методи інтенсивного навчання, спрямовані на ефективний розвиток мовленнєвих навичок та вмінь [7].

Метод Каллана є інноваційною методикою навчання англійської мови для іноземців, розробленою у 1960-х роках під керівництвом професора Каллана в рамках досліджень Кембриджського університету [2, с. 109]. Метод спрямований на оперативне формування і розвиток навичок та вмінь говоріння завдяки структурованій техніці багаторазового повторення та активній участі в інтерактивному процесі з викладачем [2, с. 110]. Він отримав широке міжнародне визнання завдяки своїй ефективності у створенні умов для безперервної практики спілкування англійською мовою [5, с. 35].

На відміну від традиційних методик, метод Каллана фокусується на формуванні в учнів здатності мислити англійською мовою, уникаючи ментального перекладу з рідної мови і навпаки. Цього вдається досягти завдяки динамічній взаємодії між учнем та викладачем у високому темпі, де ключову роль відіграє постійне повторення вивченого матеріалу [5, с. 35]. Така стратегія сприяє ефективному засвоєнню лексичних і граматичних структур. Однією з важливих переваг даного підходу є підвищення сприйнятливості до природного мовного темпу, що властивий носіям мови, а це, у свою чергу, стимулює розвиток когнітивної обробки матеріалу англійською мовою [3, с. 38-39].

Результативність методу Каллана зумовлена його особливою дидактичною побудовою, орієнтованою на покрокове оволодіння мовленнєвими навичками під керівництвом викладача. У рамках цього методу вчитель виступає як центральна фігура освітнього процесу: він організовує заняття, ініціює діалог, ставить запитання та коригує помилки учнів. Такий керований формат забезпечує систематизовану й контрольовану модель навчання.

Постійне чергування запитань і відповідей дозволяє закріплювати лексику та граматичні конструкції [13, С. 51]. Регулярне повторення є ключовим механізмом запам'ятовування, сприяючи довготривалому засвоєнню матеріалу. Педагоги, що практикують цей метод, формують у здобувачів освіти уміння не лише утримувати в пам'яті, але й свідомо застосовувати набуті знання у мовленнєвій діяльності.

Серед характерних рис методу Каллана, які вирізняють його серед традиційних способів навчання, відзначають такі [5, с. 36]:

1. Структура заняття базується на моделі «запитання – відповідь»: учитель ставить запитання, учень дає відповідь, після чого сам може поставити запитання, тренуючи таким чином конкретні мовні одиниці та моделі чи граматичні конструкції через багаторазове повторення.
2. Увесь урок проходить у режимі швидкої комунікації між учителем та учнем [4, с. 2-3]. Високий темп мовлення, наближений до темпу реального спілкування носіїв, спонукає учнів думати англійською мовою. Кожне запитання повторюється викладачем двічі, що допомагає учням краще підготувати відповідь. Відповіді, як правило, є повними реченнями, що структурно відтворюють запитання викладача, полегшуючи запам'ятовування лексики та граматики [5, с. 36].
3. Виправлення помилок здійснюється шляхом їх повторення викладачем із подальшим коригуванням, що спонукає учнів до правильної вимови та формулювання [4, с. 4]. Такий метод виявлення і виправлення помилок позитивно впливає на якість мовної підготовки.

Метод передбачає значно менше витрат часу на підготовку в порівнянні з традиційними методиками [3, с. 10]. Навчальні матеріали складаються виключно з граматичних та лексичних одиниць у форматі запитань і відповідей, які слугують вправами на закріплення на уроках. Іноді до вправ додаються короткі граматичні пояснення. Наприкінці кожного підручника подано вправи на повторення. Книга для вчителя за структурою майже не відрізняється від учнівської [3, с. 142].

Зазначена система сприяє багаторазовому закріпленню вивченого матеріалу: учень спочатку чує слово, потім використовує його у форматі запитання-відповіді, далі сприймає його під час читання, а згодом – фіксує письмово у формі диктанту. Такий підхід наближений до природного процесу засвоєння мови, подібного до опанування рідної. Часта зміна форм діяльності (що відбувається кожні 5-10 хвилин) не тільки допомагає уникнути перевтоми, але й підвищує ефективність навчання. [4, с. 10-12]

Вчитель може інтегрувати метод Каллана під свої можливості чи потреби. Під час використання цього методу вчитель та здобувачі освіти можуть використовувати книгу, словникові буклети, навчальні аудіозаписи. Немає необхідності в дошці [2, с. 110-111] чи проекторі, що дозволяє ефективно використовувати цей метод навіть в умовах повітряної тривоги, перебуваючи в укритті. Якщо, наприклад, навчання відбувається в дистанційному форматі, і в момент уроку почалася повітряна тривога, без можливості використання інтернет-мережі здобувачами освіти. Вчитель може підготувати аудіозапис або відеозапис уроку з питаннями, короткими паузами та відповідями викладача, де учням пропонується повторювати за вчителем та відповідати у моменти пауз, пізніше повторювати правильний варіант за викладачем. У випадку скороченого уроку (хвилин на 10-15), вчитель може використати методику флеш-уроків, надсилаючи голосове повідомлення з питаннями у Viber чи Telegram, а учні, у свою чергу, записувати голосові відповіді. Опрацювання письмових завдань може залишитися для самостійного опрацювання здобувачами освіти.

Висновок. Порівнюючи особливості методу Каллана з іншими підходами до навчання іноземних мов, можна дійти висновку, що цей метод акцентує увагу на запам'ятовуванні мовного матеріалу та виробленні навичок для подальшого використання вивчених слів і конструкцій у мовленні. Хоча автор стверджує, що «мову найкраще вивчати через вухо, потім через рот, потім через очі і, нарешті, через руку» [1, с. 169], практичні завдання здебільшого суголосні аудіолінгвістичним підхом. Водночас суворе дотримання визначеного алгоритму та використання спеціалізованих навчальних матеріалів наближає методику до сугестопедії [2, с. 115]. Метод Каллана не робить доцільно нових внесків у методичну практику, здебільшого вправи одноманітні, скеровані на запам'ятовування мовленнєвого матеріалу, але в умовах війни, коли кожна хвилина має значення при навчанні іноземної мови, цей метод стає незамінним помічником, що сприяє засвоєнню виразів навіть у стресовій ситуації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Callan R. Callan Method: Teacher's Handbook. 3rd edition. Granchester: Orchard Publishing Ltd, 1995. 71 p.
2. Hrehovcik T. The Callan method or "English in a quarter of the time" / Ed. Sbornic praci filozoficke fakulty Brnenske university. Studia Minora 2003. 109-116 p.
3. Callan method students book 1 lessons 1-24. London: Orchard House 45 Mill Way Grantchester Cambridge CB3 9ND, 2000. 244 p.
4. Callan R. Callan Method: Student's Book. English in Quarter of the Time. Orchard Publishing Ltd, 2001. 112 p.
5. Viediarnikova T.V. The Callan method as interactive technique of teaching vocabulary in English language classes. Мовна освіта фахівця: сучасні виклики та тенденції: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. Харків, 2023. С. 34-38.
6. Освіта в умовах воєнного стану: виклики, розвиток, повоєнні перспективи: інформаційно-аналітичний збірник. Київ: Міністерство освіти і науки України, Інститут освітньої аналітики, 2023. 63 с.
7. Крекотень О.В. Огляд нетрадиційних методик викладання іноземних мов. URL: https://www.rusnauka.com/SND/Philologia/1_krekoten_.doc.htm (Дата звернення: 19.04.2025)
8. Чайка В. М. Основи дидактики: навчальний посібник. Академвидав, 2011. 240 с.
9. Загальні методи навчання. URL: <https://studentam.net.ua/content/view/2271/97/> (Дата звернення: 19.04.2025)
10. Традиційні методи навчання. Основи здоров'язбережної компетентності: курс підготовки вчителів. URL: <http://multycourse.com.ua/ua/page/19/67> (Дата звернення: 19.04.2025)

11. Цедрівська, С. О., Вознюк, О. В. Формування інтерактивної компетентності учнів за допомогою методу Каллана URL: <http://eprints.zu.edu.ua/30827/> (Дата звернення: 19.04.2025)
12. Лист МОН № 1/17310-23 від 03.11.23 року. Сташків А. Щодо окремих питань організації освітнього процесу в умовах воєнного стану. Міністерство освіти і науки України 2023.
13. Babayev J. Characteristics of Grammar-Translation method. Madrid, IV International Scientific and Practical Conference «Modern science: theoretical and practical view», 2023. P. 49-52.

*Головка Мар'яна, Волошин Вікторія
Науковий керівник – асист. Баневич Мар'яна*

ТЕМПОРАЛЬНІ КОНЦЕПТУАЛЬНІ МЕТАФОРИ У ПОЛІТИЧНИХ НАРАТИВАХ

Політична комунікація – це складний процес, у якому мова не лише засіб передачі інформації, а й інструмент, що формує наше розуміння дійсності. Серед різноманітних лінгвістичних інструментів особливе значення мають метафори, адже вони здатні не просто збагатити висловлювання, а й концептуалізувати складні ідеї, робити їх більш зрозумілими та емоційно забарвленими. У цьому контексті темпоральні метафори є унікальним явищем, адже вони безпосередньо впливають на наше сприйняття часу, конструюючи образи минулого, теперішнього та майбутнього, що є ключовими для формування політичних ідеологій та стратегій. Зважаючи на вагому роль темпоральних метафор у політичній сфері, метою нашої статті є дослідження особливостей їхнього функціонування в політичних наративах.

Основоположним поняттям нашого дослідження є поняття концептуальної метафори, розроблене Джорджем Лакоффом та Марком Джонсоном. Згідно з ним, метафора – це інструмент, що дозволяє нашому мисленню досягнути абстрактні або складні поняття через більш конкретні та знайомі. Концептуальна метафора передбачає відображення структури з однієї когнітивної сфери (джерела) на іншу (ціль), що впливає на наше сприйняття та міркування про цільову сферу [2, с.46].

Я.Бистров вважає, що важливим аспектом нашого дослідження є темпоральність як когнітивна категорія. Час, будучи абстрактним поняттям, часто осмислюється за допомогою метафоричних моделей. Політичні наративи активно використовують темпоральні метафори для формування певного розуміння історичних подій, оцінки поточних процесів та прогнозування майбутнього. Те, як політики метафорично представляють минуле (наприклад, як «золотий вік» або «темні часи»), безпосередньо впливає на їхні аргументи щодо сьогодення та пропоновані плани на майбутнє. А оскільки політичні наративи – це не просто розповіді про події, а цілеспрямовані комунікативні акти, що мають на меті переконати аудиторію в певній інтерпретації дійсності, затвердити владу або залучити підтримку, то темпоральні метафори в цих наративах відіграють ключову роль у конструюванні спільного минулого, формуванні відчуття колективної ідентичності та моделюванні бажаного майбутнього [3, с.209].

Варто зазначити, що хоча ці метафори є поширеними, їхня конкретна реалізація залежить від мови та культури. Наприклад, лінійна прогресія часу («вперед у майбутнє») домінує в західному мисленні, тоді як інші культури можуть мати циклічні або інші просторові